

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 21, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2025, č. j. 20 Az 30/2024-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti výše uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2024, č. j. OAM-728/ZA-ZA11-ZA21-R2-2023. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mezinárodní ochrana se dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) stěžovateli neuděluje.

[2] Stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 2. 6. 2023. Dne 7. 6. 2023 poskytl údaje k podané žádosti, kde uvedl, že v Uzbekistánu bydlel v domě svého strýce s jeho rodinou a jeho rodiče si ve stejné vesnici pronajímali byt. Z vlasti vycestoval dne 26. 1. 2022 a téhož dne přicestoval do České republiky, kde pobýval do konce května roku 2023, kdy odcestoval do Polska za účelem vyřízení dokladů k pobytu. Tam byl ale zadržen, bylo mu sděleno, že je na území nelegálně a musí odjet. O mezinárodní ochranu v Polsku žádat nechtěl, a proto přicestoval zpět asi dne 29. 5. 2023. Dříve neměl udělená žádná pobytová povolení ani víza v jiných státech a o mezinárodní ochranu žádá poprvé. Jako důvod žádosti uvedl, že nemají ve vlasti dům. Rodina (matka, otec a tři sestry) je v těžké ekonomické situaci. Otec musel jít na operaci ruky; musí zajistit své sestry. Kvůli svatbě první sestry v srpnu roku 2022 si stěžovatel půjčil 6 000 USD. Tvrdil, že v roce 2023/2024 se má vdávat druhá sestra, kterou též musí finančně zajistit. Stěžovatel od osmnácti let musel pracovat, aby zajistil peníze pro rodinu, neboť kromě něho nikdo nepracuje. Od známého otce si půjčil

peníze, aby si mohl vyřídit doklady a přijet do ČR pracovat na vízum. Po dvou měsících však ztratil druhý cestovní doklad, v němž měl pracovní vízum vylepené. Vízum bylo platné do 18. 7. 2022. Chtěl si vyřídit nové, ale poté, co mu bylo uzbeckým velvyslanectvím v Německu sděleno, že si jej musí vyřídit v Uzbekistánu, z toho sešlo, jelikož by na jeho vyřízení musel čekat okolo tří měsíců. Dne 7. 6. 2023 byl se stěžovatelem proveden pohovor, při kterém uvedl, že v Uzbekistánu mimo ekonomické důvody žádné potíže neměl. Když přijel do České republiky, sdělil mu otec, že i on dluží 2 500 USD, které musel zaplatit. V případě návratu do vlasti by pro něho byla situace obtížná, neboť by musel platit bydlení. Už nyní platí nájemné za byt, v němž žijí rodiče. Pracoval by tzv. na černo, za což se platí málo. Na oficiální zaměstnání by musel mít vzdělání, nebo být něčím vyučen. Na to by však potřeboval peníze.

[3] Stěžovatel v **žalobě** namítal, že humanitární příčiny žádosti shledává zejména v nutnosti splacení pohledávky, nikoliv jen v naléhavosti hmotného zabezpečení matky, které není schopen zajistit prací v Uzbekistánu. V doplnění žaloby uvedl, že podle uzbecké právní úpravy jsou nesplacené pohledávky posuzovány jako protiprávní jednání, která jsou kriminalizována, a to bez ohledu na to, že stěžovatel nevylákal z věřitele prostředky podvodným způsobem. Touto otázkou se žalovaný nezabýval; neposoudil ani uzbeckou právní úpravu, postupoval v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“); stěžovatelova životní situace nebyla žalovaným adekvátně zohledněna. Dále stěžovatel namítal, že se žalovaný nezabýval posouzením ekonomické situace v zemi jeho původu. Nezabýval se ani otázkou, v jakém jiném státě by případně mohl stěžovatel se svou rodinou pobývat.

[4] **Městský soud** na základě všech informací, které stěžovatel poskytl, dospěl shodně se žalovaným k závěru, že stěžovatele vedly k vycestování ryze ekonomické důvody. Stěžovatel až ve své žalobě vyjadřuje obavu z návratu do vlasti pro možný trestněprávní postih pro jeho nesplněné peněžité závazky vůči soukromému věřiteli. V této souvislosti poukazuje na blíže nespecifikovanou uzbeckou právní úpravu. Městský soud k této nové skutečnosti konstatoval, že nebyl důvod, proč ji neuvedl ve správním řízení. Odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která konstatuje, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel. Žalovaný se tak nemohl touto informací zabývat a nějak ji dále ověřovat, pokud ji stěžovatel nesdělil. Městský soud na základě zpráv o zemi původu nedospěl k závěru, že by dluhy fyzických osob vůči soukromým věřitelům byly považovány za protiprávní jednání. Městský soud se rovněž ztotožnil s žalovaným, že v případě stěžovatele nejsou dány důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Městský soud přitom odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, která konstatuje, že tíživá ekonomická situace není důvodem pro udělení humanitárního azylu. Městský soud uzavřel, že z informací o zemi původu vyplývá, že i když ekonomická situace není v Uzbekistánu příznivá, tak stát se ji snaží řešit a je možné se přihlásit do registru žadatelů o zaměstnání, lze si zažádat o podporu v nezaměstnanosti, kterou stát poskytuje po dobu až 26 týdnů, jakož i o sociální podporu. Rozhodnutí, v jakém státě by měl stěžovatel s jeho rodinou pobývat, není na posouzení žalovaného.

pokračování

[5] V **kasační stížnosti** stěžovatel namítá, aniž by zmínil, na základě jakého okruhu kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozsudek městského soudu napadá, že byl postupem městského soudu poškozen, neboť soud nekriticky převzal závěry žalovaného správního orgánu. Žalovaný nezkoumal fungování policejních služeb v Uzbekistánu, ani nehodnotil úroveň tamní spravedlnosti; stěžovatel má naopak přímou zkušenost s tamním systémem, o které vypověděl správnímu orgánu, když popsal, jakým způsobem korumpoval státní složky tak, aby dosáhl propuštění otce. Vzhledem k tomu, že věřitel, který stěžovateli usiluje o život, disponuje větší ekonomickou silou, tak stěžovatel důvodně předpokládá, že je přímo ohrožen tím, že jej domovský stát v kritické situaci neochrání, pročez má za to, že i z podkladů pro vydání rozhodnutí vyplynulo, že ačkoliv je občanům Uzbekistánu dána teoretická možnost domáhat se související ochrany, tak existují jakési „výjimky“, o kterých pojednává i odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, kdy již samotná existence těchto nedostatků a absence orgánu obdobného generální inspekci ozbrojených sborů naznačuje, že obavy stěžovatele nejsou liché, a to tím spíše, že výhrůžkám čelil již při pobytu v domovském státě a jeho obavy tak nejsou hypotetické. Stěžovatel navrhuje rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k novému pojednání.

[6] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** odkazuje na své vyjádření k žalobě a ve svém postupu a ve svých závěrech neshledává pochybení a plně se ztotožňuje s odůvodněním rozsudku městského soudu, pročez navrhuje kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítnout. Žalovaný namítá, že se ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi skutečnostmi uváděnými stěžovatelem a porovnal je se zprávami o zemi původu, které si k tomu obstaral a které jsou součástí správního spisu.

[7] **Nejvyšší správní soud** při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost byla podána v zákonné lhůtě a stěžovatel je zastoupen advokátem. Kasační stížnost však není přípustná.

[8] K nepřipustnosti kasační stížnosti z důvodu nepředložení kasačních námitek, které zpochybňují rozsudek městského (krajského) soudu, se již Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-64: *„Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (což je ostatně doslovný text § 102 soudního řádu správního). Z toho plyne, že aby vůbec byla kasační stížnost působivá k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského (městského) soudu, proti němuž byla podána, a nikoli nějaký jiný akt (být třeba i věcně související nebo předcházející napadenému rozhodnutí krajského (městského) soudu)“.*

[9] Zákonné okruhy kasačních důvodů, vyjmenované v § 103 odst. 1 s. ř. s., se navzájem liší v tom, zda napadají výlučně argumentaci či procesní postup městského (krajského) soudu, nebo zda zprostředkovaně míří i do rozhodování správního orgánu. Ryze „soudní“ důvody jsou obsaženy v písmenech c), d) a e) citovaného ustanovení (zmatečnost; nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu nebo jiná vada řízení; nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení). Naproti tomu důvody podle písmen a) a b) (nesprávné posouzení právní otázky; nedostatečná, nesprávná či procesně vadná skutková zjištění správního orgánu, případně nepřezkoumatelné správní rozhodnutí) mohou dopadat jak přímo na rozhodnutí správního orgánu, tak zprostředkovaně i na soudní rozhodnutí,

pokud soud tvrzené vady neodhalil nebo zaujal stejný hmotněprávní názor jako žalovaný (případně vyvodil ze stejných skutkových zjištění odlišný hmotněprávní závěr – to je však situace vedoucí ke kasační stížnosti žalovaného, a o tu v této věci nejde).

[10] Dle výše citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu, „pokud soud postupoval procesně bezvadně a zamítl žalobu řádně zdůvodněným rozsudkem [tím se vylučují důvody podle § 103 odst. 1 písm. c), d), e) s. ř. s.], může se stěžovatel pokusit prosadit své argumenty ještě jednou za pomoci kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) nebo b) s. ř. s. Tato polemika může být méně nebo více zdařilá; vždy však musí být z textu kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha o to, reagovat na konkrétní závěry krajského (městského) soudu, zdůraznit přílehlavou judikaturu a přesvědčivě prezentovat ty žalobní argumenty, které žalobce pokládá za nejpádnější.“ V každém případě musí být z kasační stížnosti patrné alespoň to, že advokát napadený rozsudek četl. Z nynější kasační stížnosti to ale neplyne, jelikož kasační stížnost obsahuje doposud nepředestřené skutečnosti a popisuje skutkový stav, který je odlišný od skutkového stavu předneseného ve správním řízení a řízení před městským soudem.

[11] Městský soud se v nynější věci neomezil na pouhé převzetí argumentace žalovaného, naopak se žalobní argumentací pečlivě zabýval. Městský soud vzal v potaz podklady shromážděné žalovaným, vyjádřil se k nim a vyvodil z nich závěr, přičemž odkázal i na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Městský soud nepřevzal kriticky závěry obsažené v rozhodnutí žalovaného, jak namítá stěžovatel, ale snažil se jej přesvědčit o přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí jak za pomoci judikatury, tak i citací ze správního spisu. Městský soud stěžovatele v bodě 20 upozornil, že v žalobě zmínil takové skutečnosti, které měl především zmínit již ve správním řízení. V žalobě stěžovatel nově namítal, že nesplacení pohledávky s odkazem na blíže nespecifikovanou uzbeckou právní úpravu má za následek trestněprávní postih pro jeho nesplnění peněžité závazky vůči soukromému věřiteli. Dále uvedl jako stěžejní námitku tíživou ekonomickou situaci v Uzbekistánu a jeho špatné uplatnění na trhu práce. S těmito námitkami se městský soud dostatečně vypořádal, k žádné z těchto námitek (resp. jejich posouzení městským soudem) však v kasační stížnosti stěžovatel ničeho netvrdí.

[12] V kasační stížnosti uplatnil stěžovatel jedinou kasační námitku a to, že se obává v domovském státě pronásledování ze strany soukromých osob, kvůli svému dluhu s tím, že policejní složky nejsou schopny mu poskytnout odpovídající ochranu před touto újmou, dále vytýká městskému soudu, že do odůvodnění nekriticky převzal závěry učiněné žalovaným v jeho rozhodnutí. Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že městský soud tyto závěry nekriticky nepřijal, jelikož je žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí ani neuvádí, protože nic takového stěžovatel ve správním řízení nenamítal; nekoresponduje to ani se skutkovým stavem tak, jak byl samotným stěžovatelem popsán v rámci správního řízení. Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že ví, že policejní složky v Uzbekistánu nefungují, protože se o tom přesvědčil, když korumpoval policii, aby dosáhl propuštění otce, což správnímu orgánu popsal; nic takového v průběhu správního řízení ale nikdy netvrdil.

[13] Nejvyšší správní soud neopomněl, že ve věcech mezinárodní ochrany je prolomena zásada koncentrace při přezkumu rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany. Evropská i vnitrostátní právní úprava vyžaduje, aby správní soudy přihlížely i k novým skutečnostem a důkazům, které se (bez zavinění žadatele) objeví či vyplynou na

pokračování

světlo světa až po vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Zákon o azylu v § 32 odst. 9 pro takové případy zároveň stanoví i výjimku z jinak přísně uplatňované dispoziční (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a koncentrační zásady (§ 71 odst. 2 věta druhá s. ř. s.). To ale není případ stěžovatele; zde se nejedná o nové skutečnosti, které by byly uplatnitelné až nyní. Jedná se o takovou námitku, kterou mohl stěžovatel uplatnit již ve správním řízení a rozhodně v řízení před městským soudem. Tím spíše, když byl již ve správním řízení zastoupen advokátem. Stěžovatel konstantně po celou dobu správního řízení tvrdil, že jediným důvodem pro pobyt v České republice je nutnost vydělávat peníze na splacení dluhu. Nikdy se nezmínil o možnosti pronásledování ani o výhrůžkách ze strany soukromého věřitele.

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že jelikož v této věci podaná kasační stížnost žádné jiné námitky neobsahovala, je kasační stížnost nepřipustná dle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírá *jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.* (srov. k tomu usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 5. 2020, čj. 9 Azs 101/2020-17, body 11 a 12).

[15] Současně zde nebyl ani důvod k tomu, aby Nejvyšší správní soud hleděl na takovou kasační stížnost jako na podání trpící vadami, které by byl povinen odstraňovat podle § 109 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel byl k doplnění své kasační stížnosti, která byla podána jako blanketní dne 10. 4. 2025, podle tohoto ustanovení vyzván usnesením ze dne 14. 4. 2025, č. j. 5 Azs 72/2025-9, ten tak učinil a kasační stížnost doplnil dne 11. 5. 2025 způsobem výše popsaným.

[16] Nejvyšší správní soud z důvodů uvedených výše odmítl kasační stížnost jako nepřipustnou dle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.: žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta nebo řízení zastaveno.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. srpna 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu